

KÁRPÁTALJAI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET

FELADATOK

a megyei magyar nyelv és irodalom vetélkedőre (2015-2016)

10. osztály

1. Javítsd ki a helyesírási hibákat! (20 pont)

Az elmúlt évszázadok során sok híres magyar író, költő foglalkozott nyelvünk ápolásával. Sokat tettek azért hogy kialakuljon egy olyan egységes magyar nyelv változat amely lehetővé tette hogy különféle életkoru, foglalkozásu, más más tájakon élő emberek ki tudják cserélni gondolataikat. Nekik köszönhetően alakult ki az egységes Magyar nyelv, illetve a köznyelv, mely beszélt és írott változatban él a nyelv használatban, ennek választékos formáját irodalmi nyelvnek nevezzük.

Ha összehasonlítjuk a különféle vidékeken élő emberek beszédét, azt tapasztaljuk, hogy más képpen nevezik ugyanazt a dolgot, gyakran különbségek vannak a kiejtésben is. Ezeket a területi nyelv változatokat nyelvjárásoknak nevezzük.

2. Elemezd a mondatot! Készítsd el az ágrajzát! (10 pont)

Szeretem szívednek tengersizem mélységét. (Petőfi Sándor)

3. Állapítsd meg, hogy milyen fajtájú alárendelő összetett mondatok a következő szólások, közmondások! Ábrázold a mondatok szerkezetét! (7 pont)

- Ki mint vet, úgy arat.
- Ami egynek sok, másnak kevés lehet.
- Addig hajlítsd a fát, míg fiatal.
- Amit Jancsi tanult, János sem felejt.
- Ahány ház, annyi szokás.
- Szívet cseréljen, ki hazát cserél.
- Mindenütt jó, de legjobb otthon.

4. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat! (14 pont)

délután, fiaim, diadal, őserdő, utóbbi, legerősebb, feladat, bodza, lándzsa, technikum, Ungvár, München, Arannyal, Kossuthal

5. Melyek a következő szavak ellentétei? Írd le a megfelelő helyre, és alkoss bármelyik 4 szóval mondatot! (8 pont)

- száraz idő –
- száraz bőr –
- száraz kenyér –
- száraz ruha –

6. Nevezd meg az alábbi művek szerzőit! (8 pont)

a) Párisban járt az Ősz	e) A néhai bárány
b) Nemzeti dal	f) Íliász
c) Nem tudhatom	g) Búcsú Váradtól
d) Szózat	h) Adj már csendességet

7. Elemezd Balassi Bálint Egy katonaének című versét! (8 pont)

8. A következő fogalmak Balassi Bálinthoz kapcsolódnak. Hogyan? (10 pont)

a) Zólyom	f) Balassi-strófa
b) Bornemisza Péter	g) Lengyelország
c) Dobó Krisztina	h) Szárkány Anna
d) Júlia-versek	i) Adj már csendességet
e) Szép magyar Comoedia	j) Esztergom

9. Párosítsd az alábbi szereplőket és műveket! (5 pont)

a) Odüsszeusz	Szigeti veszedelem
b) Zrínyi Miklós	Egy katonaének
c) végvári vitézek	Hogy Júliára találá
d) Akhilleusz	Odüsszeia
e) Júlia	Íliász

10. Honnan az idézet? Nevezd meg a mű szerzőjét és címét! Az a, b, c idézeteknek írd le a folytatását is 3-4 sorban! (13 pont)

- a) S el kell hagyni szép Körös vidékét, /És sietni Dunának felé, urunkhoz....
- b) Lehajlok a szent humuszig: / E szűzi földön valami rág.
- c) Holott kikeletkor az sok szép madár szól, kivel ember ugyan él....
- d) Harmadnapja nem eszek, / se sokat, se keveset...
- e) Ballagtam éppen a Szajna felé / S égtek lelkemben kis rózse-dalok....

Összesen: 103 pont